

اصول انتخاب و نحوه کاربرد مواد پاک کننده ، محافظ و جلا دهنده

مواد پاک کننده

یکی از موضوعاتی که امروزه ما با آن بصورت مستقیم و غیر مستقیم سروکار داریم مقوله تمیز کاری انواع سطوح و لکه ها می باشد که برای این منظور انواع مواد پاک کننده ها تحت عناوین و برندهای مختلف در بازار موجود می باشد. اما برخی تک ها و مواد بگونه ای می باشند که نیاز به استفاده از مواد و روشهای مخصوص و تکنیکال جهت از بین بردن لک یا آلودگی می باشد.

به هنگام ساخت و یا در بازسازی ساختمان ها اغلب مصالح و مواد ساختمانی از جمله سیمان، ملات و انواع چسب ها ، روغن گریس و - ممکن است بر روی سطوح ریخته که میبایست در اسرع وقت و قبل از خشک شدن و نفوذ سطحی و رسیدن به گیرایش نهایی آنها را از روی سطوح مربوطه پاک کرد که عدم تمیزکاری بموقع میتواند باعث تثبیت و با ایجاد لکه و یا اگر بعدا با پاک کننده نامناسبی پاک شود ایجاد لک کثیفی و تخریب نماید. لذا در درجه اول باید نهایت دقت جهت پاکسازی سطوح از موادی که بر روی آنها میریزد نمود چون ممکن است با خشک شدن ایجاد کثیفی و پایداری گردیده و پاک کردن لکه بسیار سخت یا غیر ممکن همراه با ایجاد خرابی گردد.

برای تعیین نوع ماده پاک کننده از نظر شیمیایی دو موضوع اولیه حائز اهمیت است:

۱- مشخص نمودن نوع لک یا ماده ای که ایجاد لک و کثیفی نموده است. از جمله سیمان ، اپوکسی ، اسید مواد آلی ، روغن و..

۲- جنس و نوع سطح : سنگ سرامیک لمینت چوب و .. تعیین جنس سطح مد نظر از نظر مقاومت به مواد شیمیایی

شاید به نظر این دو موضوع بی اهمیت باشند اما از نظر تکنیکی و با توجه به خواص شیمیایی پاک کننده ها تعیین نوع لک دارای اهمیت ویژه ای بوده و به انتخاب نوع پاک کننده کمک ویژه ای نموده و از صرف زمان و اقدام برای پاک کردن با روش سعی و خطا و احیانا تخریب محل لکه جلوگیری مینماید. همچنین تعیین نوع سطح نیز برای انتخاب ماده مورد نظر اهمیت بالایی داشته چرا که امروزه با کاربرد مصالح مختلف و میزان مقاومت به مواد شیمیایی آنها می بایست نوع پاک کننده انتخاب شود زیرا ممکن است این سطوح به برخی از اجزاء و یا درصد اسیدیته با بازی بودن آن حساس بوده و ایجاد واکنش نماید بطوری که باعث تخریب سطح گردد. به عنوان مثال همانطور که میدانیم برای پاک کردن سنگهای مرمر به هیچ وجه نباید از مواد پاک کننده اسیدی استفاده نمود زیرا به محض تماس اسید با این نوع سطوح سریعا واکنش داده و ایجاد لکه و تخریب می نماید.

در ذیل به برخی اثرات مخرب و مواد مورد مصرف مرسوم اشاره می نمایم

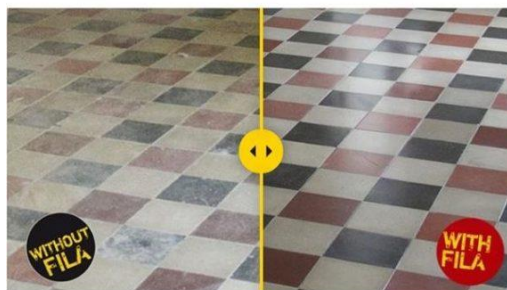
امروزه با توجه به معماری نوین و کاربرد مواد خاص از جمله سنگهای زینتی زیبا و چشم نواز در داخل و نمای ساختمان ها ، اغلب این سطوح توسط تامین کنندگان با مواد محافظ پوشش های خاصی از جمله ضد آب ، براق کننده و داده می شوند اذ برای تمیزکاری باید توجه نمود که از پاک کننده هایی که باعث از بین رفتن این پوششها می شوند استفاده ننمود. برای جلوگیری از بین رفتن پوششها برخی از تولید کنندگان محصولات شیمیایی بنام و پیشرو در این زمینه ، پاک کننده های با خاصیت خنثی تولید نموده اند که برای تمیزکاری سطوح محافظت شده مناسب بوده و بر روی پوشش اثر مخرب نگذاشته و طول عمر مفید آن را بالا میبرد

برای از بین بردن جرمها و بقایای مواد سیمانی بطور مرسوم از اسیدهای قوی استفاده میشود علاوه بر اثر مخرب بر روی شیر آلات باید این نکته را نیز در نظر گرفت که این اسیدها با اغلب سنگ ها سازگار نبوده و همچنین در دراز مدت بر روی لعاب کاشی ها و بندها اثر مخرب گذاشته و باعث از بین رفتن آنها می گردد. همچنین در صورت کاربرد مواد بند کشی رنگی پایه سیمانی باعث تغییر رنگ و تخریب این بندها گردیده و در مورد بندهایی که با مواد اپوکسی کار شده اند در صورت تماس طولانی مدت ایجاد رگه و سیاهی می نمایند.

بر روی تمامی محصولات پاک کننده نکته بسیار مهمی درج شده است که اغلب مورد توجه مصرف کنندگان واقع نمی شود و آن تا از عدم تاثیر مخرب ما ماده سطح اطمینان حاصل شود. برای چیزی نیس جز انجام تست در گوشه ای از سطح : پاک کننده بر روی . این کار لازم است قسمتی از سطح که بطور معمول محلی که خارج از

دید می‌باشد را انتخاب نموده و با یک پنبه با دستمال آغشته به مواد پاک کننده در آن ناحیه اعمال کنیم و مدتی زمان بدهیم و سپس با آب بشوییم و محل مورد نظر را به دقت بررسی کنیم و از عدم تاثیر مخرب اطمینان حاصل نموده سپس بر روی لکه ها و بر روی تمام سطح ماده را اعمال نماییم

برای از بین بردن لکه های ناشی از مواد آلی از جمله روغن گریس و اغلب از مواد پاک کننده با خاصیت قلیایی استفاده می شود که این مواد اغلب برای پاک کردن این تکه ها از روی سنگها و سرامیکها استفاده میشوند و همانطور که در بالا اشاره کردیم قبل از اقدام برای پاک کردن سطح وسیع حتما و حتما می بایست در بخش کوچکی ماده پاک کننده را تست نمود.

مواد محافظ و جلا دهنده

برای انتخاب مواد پاک کننده و جلا دهنده نیز دو نکته حائز اهمیت می‌باشد.

۱- تعیین دقیق نوع سطح از نظر جنس و میزان درصد جذب

۲- باید بدانیم هدف از محافظت سطح در برابر چیست و دقیقا محل مورد نظر از نظر شرایط آب و هوایی و آلودگی هایی که در معرض آن قرار می گیرد مشخص گردد.

اغلب این مواد به صورت پایه حلالی و پایه آبی مرسوم می‌باشند که با توجه به پیشرفت های علمی و تکنولوژی و نگرانی های زیست محیطی تولید و کاربرد مواد پایه آب رو به افزایش بوده و به صورت تدریجی جایگزین مواد پایه حلالی میشوند. این مواد پایه آب اغلب زیست سازگار بوده و مضرات و آلودگیهای شیمیایی ناشی از حلالها و مواد شیمیایی را دارا نمی باشند.

منظور از تعیین جنس سطح نوع سنگ از نظر ساختاری از جمله گرانیت مرمریت و سرامیک پرسلان ، سطوح سیمانی و بتنی ، شیشه و . میباشد تا مقاومت آنها را در برابر نوع و مواد شیمیایی مورد سنجش قرار دهیم. همچنین میزان جذب این سطوح در مقدار مصرف ماده محافظ تاثیر مستقیم دارد بگونه ای که میتوان با توجه به درصد جذب نوع ماده محافظ از نظر پایه آبی یا حلالی را مشخص نمود.

HP98

در مرحله بعد باید دلیل نیاز به محافظت مورد بررسی قرار گیرد که این شامل محافظت در برابر رطوبت ، لکه های آب ، لکه های مواد آلی ، محافظت در برابر شرایط آب و هوایی و ... به عنوان مثال سطح سنگ پیشخوان آشپزخانه در برابر لکه های مواد خوراکی از جمله سس ها مواد نوشیدنی و .. یا سطح خارجی نماهای سنگی و بتنی در برابر رطوبت و ایجاد جلبک و خزه ، سطوح پر رفت و آمدی چون مراکز تجاری ایستگاههای قطار و فرودگاه ها برای ایجاد لایه ضد لک به اثر سیاهی کفش ها و .. که برای این دلایل شرکتهای بسیاری مواد گوناگونی را تحت عناوین مختلف ارائه می نمایند.

بسیاری از مواد محافظ موجود در بازار از ترکیب رزینهای مربوطه با فرمولاسیون مختلف ساخته شده که اغلب با ایجاد یک لایه فیلم نسبت به محافظت سطح اقدام می نماید و همچنین این مواد در اثر قرار گیری در معرض نور خورشید در طی مدت زمان تغییر رنگ داده و نمای ظاهری زشتی ایجاد خواهند کرد. اما شرکت های تخصصی و حرفه ای در این زمینه موادی ارائه می دهند که پس از اجرا بر روی سطح ایجاد فیلم ننموده و در اصطلاح اجازه تنفس طبیعی به سطح (سنگ ، بتن ، سیمان میدهد. که این خود باعث افزایش عمر مفید سطح شده و همچنین در اثر قرار گیری در معرض نور خورشید و اشعه UV خاصیت خود را از دست نداده و تغییر رنگ نمی دهد و ثبات و زیبایی سطح را حفظ می نماید.

جلا دهنده ها نیز مواد پوششی هستند که با ایجاد یک لایه محافظ براق جلای چشمگیری به سطح می دهند. این مواد نیز با ایجاد یک لایه فیلم این خواص را ایجاد می نمایند و بسیاری از این مواد در دراز مدت و قرار گیری در معرض نور خورشید و رطوبت تغییر رنگ می دهند و تعداد محدودی تولید کننده وجود دارد که محصولاتشان خاصیت ضد اشعه UV و پایداری در شرایط آب و هوایی سخت را داراست.

Filawet

قبل از اعمال مواد محافظ و جلا دهنده ابتدا باید سطح مورد نظر از لحاظ آلودگی های گرد و خاک و انواع مواد آلی از جمله گریس و روغن با پاک کننده مناسب تمیز گردد و پس از اینکه کامل خشک شد، ماده محافظ دقیقا طبق دستورالعمل شرکت تولید کننده آن بر روی سطح اعمال گردد در صورت جذب بالای سطح (تخلخل بالا)

بهتر است در فواصل زمانی مشخص طبق دستورالعمل ماده محافظ چندین دست اعمال گردد. همچنین به هیچ عنوان نباید برای روان سازی یا تغلیظ موادی به آن اضافه شود.

پس از اعمال مواد محافظ و جلا دهنده برای حفظ و تمیزکاری آنها نباید از مواد پاک کننده مرسوم بازار استفاده نمود چون باعث از بین رفتن مواد محافظ از سطح می گردد. اغلب تولید کنندگان حرفه ای بازار جهت تعمیر و نگهداری و شستشو مواد محافظ خود از روی سطوح مواد پاک کننده متناسب با آن را معرفی می نماید در غیر این صورت باید از مواد پاک کننده خنثی استفاده نمود.

تهیه شده در مجموعه دینوکول

DINOKOL